

Najaar 2026, 52^e jaargang nummer 4

Onderweg

Gemeentebld van de
Doopsgezinde-Remonstrantse Gemeente Nijmegen

*Brandde ons hart niet toen hij onderweg
met ons sprak en de Schriften aan ons
ontsloot? Lukas 24: 32*

Janet Brooks-Gerloff

Agenda vieringen en activiteiten

Zo.13 sept. 10.30 uur Startzondag	Ds. Sigrid Coenradie	DoRe
Zo. 20 sept. 10.30 uur	Ds. Laura v. Asselt	DoRe
Vredesweek Ma. 21 sept. 11.00-15.00 uur N.B. gewijzigde datum.	“Polariseren kun je Afleren”. Lezing en workshop door dr. Iris Speckmann + lunch	DoRe Bijdrage €7,50
Zo. 27 sept. 10.30 uur	Ds. Willem v. Reijendam	DoRe
Zo. 4 okt.	Geen activiteit	
Di. 6 okt. 12.00 uur	Lunch met Menno Jensma over Vogelen	DoRe Bijdrage €7,50
Zo. 11 okt. 10.30 uur	Ds.Hans Noordeman	DoRe
Zo. 11 okt. 12.00 uur 13.00 uur	Broodjes Film ‘The Secret Life of Words’	DoRe Bijdrage €5,00/€7,50
Di. 13 okt 10.00-12.00 uur	Bijbelkring	DoRe Bijdrage €5,00
Zo. 18 okt. 10.30 uur Heilig Avondmaal	Ds. Sigrid Coenradie	DoRe
Zo. 25 okt. 10.30 uur	Stefien Jansen	DoRe
Ma. 26 okt. 15.30 – 17.00 uur	Poëzie middag over psalmen	DoRe Bijdrage €5,00
Zo. 1 nov.	Geen activiteit	
Do. 5 nov. 14.00 uur	Film ‘Waltz with Bashir’	Effata parochiecentrum, Bijdrage €5,00
Zo. 8 nov. 10.30 uur	Ds. Carla Borgers	DoRe
Di. 10 nov. 10.00-12.00u	Bijbelkring	DoRe Bijdrage €5,00
Zo. 15 nov. 10.30 uur	Ds. Annemarieke v.d. Woude	DoRe
Zo. 22 nov. 10.30 uur Eeuwigheidszondag	Ds. Sigrid Coenradie	DoRe

Za. 28 nov. 15.30-17 uur	Bazaar t.b.v. St Gast	DoRe
Zo. 29 nov. 10.30 uur 1e zondag Advent	Ds. Mignon v. Bokhoven	DoRe
Zo. 6 dec. 10.30 uur 2° zondag Advent	Ds. Carla Borgers	DoRe
Di. 8 dec. 10.00-12.00u	Bijbelkring	Dore
Zo. 13 dec. 3° zondag Advent	Ds. Jan v. Aller	DoRe
Do. 17 dec. 17.30 uur 19.00 uur	Kerstival Maaltijd Avondprogramma	DoRe Koffieruimte Kerk Bijdrage: volgt

Alle vieringen zijn in onze DoRe kerk,
Prof. Regoutstraat 23, 6524 RZ Nijmegen. Tel. 024-322045.

Onze Kerkdiensten beluisteren kan via de website:

www.dorenijmegen.nl

Klik in de bovenste balk op 'Diensten' en vervolgens op 'kijken en terugkijken', en daarna op 'terugkijken'.

Pastorale krabbels

'Talk to God'

Ik zag laatst een afbeelding van een telefooncel met daarbij de tekst: 'Talk to God'. Midden in een woestijnlandschap.

Ik dacht meteen: misschien krijg je dan zo'n bandje met: *'Er zijn nog 6 miljard bellers vóór u. Helaas is de wachttijd momenteel onbekend'*.

En tegelijk dacht ik: misschien is dit wel een tamelijk goede omschrijving van bidden.

Want als je bidt, heb je in ieder geval een adressant. Je praat niet zomaar de ruimte in. Je richt je tot iemand. Tot God, zou je kunnen zeggen. Of tot datgene wat groter is dan jijzelf en waarvoor je even geen betere naam hebt.

Je kunt je hart luchten. Je kunt klagen, vragen, danken, mopperen. Je kunt zelfs zeggen: *God, als u bestaat, dan vind ik dit toch echt een merkwaardige gang van zaken.*

En vervolgens blijft het stil.

Geen computerstem die zegt: 'Goed dat u belt, uw gebed is belangrijk voor ons. Een ogenblik geduld alstublieft.'

Geen sms'je: *Uw gebed is in goede orde ontvangen.*

En al helemaal geen keuzemenu:

Toets 1 voor een wonder.

Toets 2 voor een teken.

Toets 3 als u gewoon even wilt praten.

Het lastige van telefoneren met God is dat je niet weet of er iemand aan de andere kant van de lijn zit. En áls er iemand zit, krijg je niet noodzakelijk het antwoord waarop je hoopte.

Misschien is dat wel precies waarom bidden iets bijzonders is. God is geen hemelse klantenservice.

Toch vind ik het idee mooi dat we kunnen bellen. Niet omdat we zeker weten dat onze wensen worden ingewilligd. Maar omdat het

blijkbaar helpt om ons verlangen ergens neer te leggen. Om onze angst uit te spreken. Om iemand te bedanken. Om te zeggen dat we het even niet meer weten.

Soms verandert er door zo'n gebed niets aan de situatie. Maar misschien verandert er wel iets in degene die belt.

Je hoort je eigen stem. Je ontdekt wat je werkelijk bezighoudt. En soms, wie weet, ontstaat er midden in het wachten iets wat op een antwoord lijkt. Niet als een stem uit de hemel, maar als een gedachte, een ontmoeting, een onverwachte moed. Of een gevoel: rust.

Daarom is het eigenlijk helemaal niet erg dat God niet direct opneemt.

Misschien hoort bij geloven juist, dat je blijft bellen zonder precies te weten wanneer er wordt opgenomen. Misschien is het idee dat er een adres is genoeg? Dat je je verdriet ergens kwijt kunt. Dat je dankbaarheid ergens terechtkomt. Dat je vragen niet alleen maar rondjes draaien in je eigen hoofd.

Dus als u binnenkort weer eens bidt en het blijft verdacht stil aan de andere kant van de lijn: niet meteen ophangen.

Blijf nog maar even.

Wie weet wordt er opgenomen?!

Sigrid Coenradie

Uit de GKR

Terugblik:

De kerkenraad in de huidige samenstelling bestuurt alweer ruim een jaar het reilen en zeilen van onze DoRe gemeente. Onze eerste verjaardag was een mooi moment om terug te blikken. Een aantal KR leden willen hun ervaringen graag met u delen in dit nummer van Onderweg.

Wat is er bereikt en wat verdient nog de aandacht.

In eerdere nummers van “Onderweg” hebt u kunnen lezen welke onderwerpen in de GKR vergaderingen de revue passeerden en tot welke besluiten dat leidde. Denk aan de invulling van bijzondere zondagse vieringen (Iona, Gospelkoor, Agape, buitendienst en een dienst rond de keuze van een diaconaal project). Graag hoort de GKR reacties uit de gemeente; aarzel niet, schrijf een stukje of schiet ons aan. Denk ook aan het plaatsen van het “aandachtstafeltje” met een roos, waar een kaarsje kan worden gebrand en/of een intentie of voorbede kan worden geschreven. Hoe ervaart u deze vernieuwing?

Er zijn, naast de al lopende activiteiten, nieuwe activiteiten gestart(schrijven, bijbelkring, poëzie uurtjes, rouwverwerking, samen eten). Ook hier staat de GKR open voor uw op- en aanmerkingen. Laat het ons weten zodat we uw reacties mee kunnen nemen in onze besluitvorming.

Jan

Wat mij opvalt binnen de GKR is dat er ruimte is voor discussie en debat, voor het ergens niet altijd mee eens zijn. We streven dan naar een consensus of een compromis.

In bijna alle gevallen zijn de onderwerpen die we bespreken, en waar besluiten over genomen worden, complex. Daarbij is er veel aandacht voor wat het besluit betekent voor de mensen in onze gemeenschap. Dit is niet altijd simpel want we hebben een diverse, verouderende gemeenschap, en een die drijft op betrokken vrijwilligers. Tegelijkertijd hebben we financiële uitdagingen die we niet uit de weg kunnen gaan.

Persoonlijk vind ik het fijn dat die complexiteit meegenomen wordt in de besluitvorming, ook al weten we niet altijd zeker hoe de GKR besluiten zullen vallen bij de gemeenschap. Daarom hebben we 'proefballonnetjes' zoals de QR code als een extra mogelijkheid voor collectegeld. Zo kunnen we ook evalueren.

Als GKR lid ben ik heel blij met de zeer creatieve samenwerking tussen predikant, GKR en de zeer actieve Taakgroep Vieren. Dat betekent dan ook dat er naast de reguliere diensten op zondag, zo nu en dan andere diensten zijn. Ook is de samenwerking met de andere taakgroepen heel productief.

Aria

Als vice-voorzitter van de gemeenschappelijke kerkenraad van onze vrijzinnige geloofsgemeenschap ervaar ik hoe verrijkend het is om deel uit te maken van een constructief divers team. Onze discussies kenmerken zich door diepgang, openheid en zinnige argumenten, wat leidt tot doordachte en gedragen besluiten.

Het sterke jaarprogramma voor 2026-2027 getuigt van onze inzet en visie, met aandacht voor verbinding en vernieuwing. Op statutair gebied boeken we goede vorderingen: het definitieve voorstel van de notaris is gereed, waardoor de vrienden formele rechten krijgen. Tot nu toe werden zij in de praktijk al betrokken en gehoord, en dat blijft onveranderd.

Ook de boekhouding is verbeterd, met name de geldstromen tussen de verschillende onderdelen zijn nu helder in kaart gebracht.

Persoonlijk raakt het me hoe de oorspronkelijke statuten uit 1990, die met zoveel inzicht en wijsheid tot stand zijn gekomen, voor een groot deel behouden blijven. Het toont de tijdloze kracht van onze gemeenschap.

Julius

Het is niet altijd makkelijk om alles goed naar u te communiceren. In nieuwsbrieven, Onderweg en op de ALV proberen we zoveel mogelijk inzicht te geven in de overwegingen en argumenten. Wij realiseren ons dat sommige keuzes niet door iedereen als positief ervaren worden, en zeker als je de eraan voorafgaande discussies niet hebt meegekregen, kan dat vragen of zelfs weerstand oproepen. Misschien is onze stijl soms wat formeel, maar alle KR leden staan open voor vragen, opmerkingen en suggesties. Dat kan bij de koffie, voor of na een activiteit, of per mail of telefoon. Laten we de ruimte voor discussie en debat, die in de KR zo vruchtbaar zijn, ook voelen in de hele gemeente.
Marieke

Toelichting op de activiteiten

Zie ook het jaarboekje 2026-2027 voor een uitgebreidere toelichting.

Aanmelden en betalen:

Iedereen is van harte uitgenodigd om deel te nemen aan de genoemde activiteiten. U kunt zich opgeven via

aanmelding@dorenijmegen.nl

Voor de vieringen is aanmelden vooraf niet noodzakelijk.

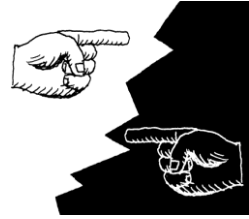
Voor de activiteiten wordt een financiële bijdrage gevraagd. Dit is een richtbedrag, u kunt ook meer of minder betalen. De hoogte van de bijdrage mag nooit een belemmering vormen om te komen! Bij voorkeur van te voren het bedrag overmaken onder vermelding van de activiteit_ op rekening NL63 INGB 0000 0146 00 tnv Stichting samenwerking DoRe Nijmegen.
Contant betalen aan de zaal kan ook.

Vredesweek 2026

‘Polariseren kun je Afleren’

Verbindende communicatie in de praktijk
Lezing door dr. Iris Speckmann ‘Polariseren kun je Afleren’.

Oefenen met voorbeelden uit de praktijk.

Begeleiding: Iris Speckmann en Sigrid Coenradie.

Datum: Maandag 21 september 2026 *Tijd:* 11-15 uur, met lunch.

Bijdrage: €7,50.

Aanmelden noodzakelijk.

LUNCHEN MET INSPIRATIE

6-10-26 Menno Jensma Vogelen

“Vogelen is waarnemen, ogen open oren gespitst, "in" de natuur zijn, en niet in jezelf: een erg moeilijke oefening, elke keer opnieuw beginnen.”

Data: 6 oktober 2026, *Tijd:* 12.00- 14.00 uur

Bijdrage: €7,50.

Graag van te voren aanmelden i.v.m. de inkopen voor de lunch.

FILM

The Secret Life of Words

Regie: Isabel Coixet | 112 minuten | 2005 | Hoofdrollen: Sarah Polley, Tim Robbins

In 'The Secret Life of Words' gebruikt regisseuse Isabel Coixet de setting van het leven op een olieplatform om een prachtige confrontatie te tonen tussen twee totaal verschillende personen. De eigenzinnige, schuwe Hanna vertrekt in een opvlieging naar het booreiland om de gewonde Josef te verzorgen. De een bijna doof, de ander tijdelijk blind; een vrouw die liever niets zegt, een man die niets anders kan dan praten. Toch draait deze film niet uit op een simpele, komische relatie tussen deze twee. Integendeel. Langzaam wordt gebouwd aan een sterke band, een verbintenis op basis van overeenkomsten die aan de oppervlakte ondenkbaar lijken. Beide hoofdrolspelers dragen iets met zich mee: een geschiedenis waar zij niet aan herinnerd willen worden, een zelfbeeld waar zij niet over willen praten. Uiteindelijk stevent de relatie tussen Hanna en Josef af op een dramatische climax, een uitbarsting van pijn en verdriet die zo sterk en heftig is dat van daaruit alles wordt verklaard.

Datum: zondag 11 oktober 2026

Tijd: 12.00 uur broodje/koffie en om 12.30 uur start film.

Locatie: DoRe. Bijdrage € 5,00 (met broodjes € 7,50)

Bijbelkring 'Dwars door de bijbel'

Dinsdagochtend 1 x per maand is er een bijbelkring.

Het gaat over de bijbel, maar is meer dan (vrijzinnige) bijbeluitleg. Het gaat ook over de achtergrond bij een verhaal, de verschillende manieren waarop je de bijbel kunt lezen, en wat een verhaal ons vandaag te zeggen heeft. We gaan dwars door de bijbel in twee betekenissen: er is geen vaste volgorde en we hoeven het niet altijd met de tekst en met elkaar eens te zijn. Juist in het delen van verschillende leeswijzen ontstaat begrip. De bijeenkomsten zijn ook los van elkaar te volgen.

Datum: Di. 13 oktober, 10 november en 8 december ,

Tijd: 10.00 - 12.00 uur

Plaats: DoRe. *Bijdrage:* €5,00

Poëzie middag over psalmen

Met elkaar lezen we gedichten, en praten hierover.

De afgelopen keer ging het over de nazomer ofwel indian summer.

De gedichten leverden de één een wat weemoedig gevoel op, en voor de ander herinneringen aan de ongekende kleurenpracht van de natuur. Het is verrijkend om meerdere perspectieven op een gedicht te horen. Zo leren we elkaar ook beter kennen.

De volgende keer gaat het over de psalmen. Dat zijn tenslotte ook gedichten. We vergelijken verschillende versies van de psalmen van o.a. Joost van den Vondel, Ida Gerhardt en Marie van der Zeyde, Huub Oosterhuis, Leo Vroman, Lloyd Haft, Tabitha van Krimpen en misschien heeft u een mooie, u aansprekende, gevonden? Neem hem dan mee. Na afloop is er een drankje.

Datum: maandag 26 okt. *Tijd:* 15.30-17 uur

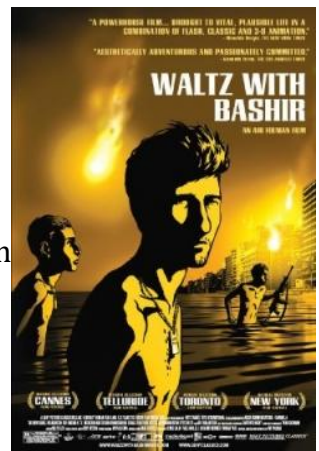
Plaats: DoRe. *Bijdrage:* €5,00

FILM

Waltz with Bashir

Regie: Ari Folman | 90 minuten | 2008

Waltz with Basir is een volwassen geanimeerde oorlogsdocumentaire. Het toont Folman's zoektocht naar verloren herinneringen aan zijn ervaring als soldaat tijdens de Libanonoorlog van 1982 en het bloedbad van Sabra en Shatila. Ari, een Israëlische regisseur, heeft midden in de nacht een afspraak in een bar met een vriend die wordt gekweld door terugkerende nachtmerries waarin hij stelselmatig wordt achtervolgd door een meute van 26 honden. Dit is precies het aantal honden dat hij heeft moeten doden tijdens de Libanese oorlog in het begin van de jaren '80. De volgende dag komt voor het eerst een herinnering uit die periode bij Ari naar boven. Een stilzwijgend, kwellend beeld:

hijzelf, als jonge soldaat, baadt zich samen met twee kameraden in de buurt van Beiroet. Hij ervaart dan de vitale behoefte om de waarheid te ontdekken over die fractie geschiedenis en van zichzelf. Om daarin te slagen besluit hij om over de hele wereld enkele van zijn vroegere wapenbroeders te interviewen. Hoe dieper Ari in zijn geheugen graaft, hoe meer vergeten beelden naar boven komen.

Datum: donderdag 5 november 2026

Tijd: 14.00 uur

Locatie: Huiskamer Effata parochiecentrum,
Vrijwillige bijdrage (richtbedrag € 5,00)

BAZAAR

Het is nog ver weg, maar met het oog op de voorbereidingen kondigen we alvast de BAZAAR aan.

Op 29 aug. was er een verkoop tentoonstelling van het werk van onze overleden Els de Man. Eline vertelde over het werk en er werd best veel van verkocht. De opbrengsten waren voor Stichting Gast en S.O.S. kinderdorpen. Er is nog keramiek over, waaronder vazen, borden en schalen. Tegen december zijn mensen weer op zoek naar cadeaus. Daarom organiseren we op zaterdag 28 november van 15.30-17 uur een gezellige BAZAAR.

Kunt u goed breien, haken, schilderen, tekenen, fotograferen, jam maken of iets anders creatiefs, en wilt u goede doelen steunen, doe dan mee! U kunt uw kunst- en handwerken in de maand november inleveren bij de dienstdoende koster of bij de predikant tijdens kringen in de kerk.

Bent u niet zo creatief, kom dan vooral langs op 28 november en breng uw familie en kennissen gerust mee.

Datum: zaterdag 28 november 2026

Tijd: 15.30-17 uur

Plaats: DoRe

KERSTIVAL

Een Gemeenteavond in de kersttijd, waarbij iedereen van harte welkom is. We starten met een eenvoudige gezamenlijke maaltijd, gevolgd door een samenzijn

met kerstmuziek om naar te luisteren en mee te zingen.

De avond wordt mede verzorgd door een koor en een muziekgroep.

Nadere informatie volgt per nieuwsbrief.

U kunt één of beide onderdelen bezoeken.

Voor de maaltijd is aanmelden wenselijk.

Datum: Donderdagavond 18 dec. 2026

Tijd: Aanvang maaltijd 17.30 uur,
avondprogramma 19.00-21.00 uur.

Plaats: DoRe *Bijdrage:* €7,50

Personalia

Dank

Op 6 september 2026 werd onze kleindochter Sigrig Becker-Vonk, de dochter van Roel en Sophie, gedoopt. Hoewel het in de Effata parochie plaats vond, kregen we ook een aantal lieve reacties vanuit onze gemeente. Hartelijk dank hiervoor!

Marcel Becker en Marieke Hartgerink

Onbekende voorgangers

Willem van Reijendam (Groningen, 1965)

komt uit een echte predikanten familie: Zijn beide opa's waren dominee, evenals zijn moeder. God, geloof en het kerkelijk leven waren thuis vanzelfsprekend.

Van 1985 – 1991 studeerde hij theologie in Groningen, maar dat maakte hij nooit af. Sinds 1992 werkte hij in de journalistieke sector als correspondent of redacteur, onder meer bij SBS, NOS, en Trouw. In die Groningse tijd trouwde hij,

kreeg twee kinderen, en is later gescheiden. Inmiddels is hij opnieuw gelukkig getrouwd.

Het geloof bleef trekken. In 2023 ging hij weer studeren: Theologie aan de VU en aan het Remonstrants Seminarie, waar hij in 2027 hoopt af te studeren. Hij is lid van de Remonstranten in Vrijburg Amsterdam.

Enkele van de vele taken die Willem naast zijn studie op zich heeft genomen: schrijver, Free lance uitvaartbegeleider, straatpastor in Leiden, Redactielid Adrem.

Wij zijn blij dat hij de tijd wil nemen om op zondag 27 september bij ons voor te gaan.

VERSLAG in woord en beeld

Verslag “expositie” van Els de Man.

Op zaterdag 29 augustus jl. bezochten we samen de expositie van Els de Man.

Bij binnenkomst werd ik al direct geraakt door de prettige sfeer. De koffieruimte was erg mooi ingericht en het prachtige keramiek kwam goed tot zijn recht.

De muziek van Marcel en Marieke paste prima in het geheel.

We keken rond en “bespraken” met andere bezoekers, onder het genot van een hapje en een drankje, het werk van Els.

Natuurlijk gingen we niet met lege handen naar huis: mijn keuze was al snel gemaakt, ik koos voor een schaal die ik vaak had gezien, omdat hij bij Els en Gerrit op de tafel stond.

Het is een mooie en tastbare herinnering aan onze vriendschap.

Marianne Noordik.

Eerste bijeenkomst van de bijbelkring op 8 september, met acht enthousiaste deelnemers.

Foto's: MH

Viering 30 augustus

Op 30 aug. verwelkomden we ons nieuwe collectedoel: **Stichting Gast**. In de dienst vertelde Jack Stoof over deze stichting, klonk er een indrukwekkend gedicht en zongen Aria en Cora een lied van Stef Bos: Jouw land is mijn land. Eline en Marieke zongen het mooie Huub Oosterhuislied 999 uit het liedboek. Marcel en Marieke speelden piano en fagot. De overweging ging over het bijbel verhaal van Ruth. Enkele stukken daaruit:

Mijn land is jouw land

Overweging bij Ruth 1-4

Er zijn zinnen die groter zijn dan ze op het eerste gezicht lijken.

‘Waar jij gaat, zal ik gaan.
Waar jij overnacht, zal ik overnachten.
Jouw volk is mijn volk,
en jouw God is mijn God.’

Ruth zegt dit tegen Naomi. Misschien horen wij er vandaag nog een andere zin in:

Jouw land is mijn land.

Ruth gaat niet naar Israël voor een mooie reis. Naomi heeft alles verloren: haar man, haar zonen en haar toekomst. Ruth zelf is ook weduwe, vreemdelinge en zonder zekerheid.

Naomi zegt: *Ga terug naar je eigen volk en je eigen land.* Maar Ruth antwoordt:

Waar jij gaat, ga ik.

Ze kiest niet voor zekerheid, maar voor verbondenheid. Twee vrouwen die bijna niets meer hebben, beginnen samen aan hun

tocht. Ze hebben elkaar. Misschien is dat het eerste wat gastvrijheid betekent:

dat je iemand niet alleen laat met zijn kwetsbaarheid.

In Betlehem verzamelt Ruth aren die op het land zijn achtergebleven. Dat is geen romantisch beeld, maar armoede. Toch kende de Thora een belangrijke regel: de oogst was niet alleen voor de landeigenaar. Er moest iets overblijven voor de arme, de weduwe, de wees en de vreemdeling.

Alsof God zegt: **Je land is nooit helemaal van jou.**

Gastvrijheid begint bij de vraag wat wij bereid zijn niet voor onszelf te houden: een paar aren, een stoel, een maaltijd, een naam of een toekomst.

Dan verschijnt Boaz. Hij ziet Ruth niet alleen als vreemdelinge, maar als mens. Hij maakt ruimte voor haar, geeft bescherming en waardigheid en draagt zo bij aan een nieuwe toekomst voor Ruth en Naomi.

Dat is de kern van gastvrijheid: niet vragen hoeveel ruimte de ander inneemt, maar ontdekken hoeveel ruimte wij kunnen maken.

Boaz wordt in het boek Ruth verbonden met het begrip *go'el*, meestal vertaald als 'losser' of 'naaste verwant'. Dat is iemand die verantwoordelijkheid neemt voor het welzijn en de toekomst van verwanten die in moeilijkheden zijn geraakt. Eerst wordt een andere, nauwere verwant genoemd, maar die ziet van zijn verantwoordelijkheid af. Boaz neemt die taak wel op zich. Hij helpt Ruth en Naomi aan een nieuwe toekomst.

Ruth blijft niet de vreemdelinge. Zij wordt opgenomen in de gemeenschap van Israël, trouwt met Boaz en wordt moeder van Obed, de vader van Isaï en de grootvader van David. Matteüs noemt Ruth bovendien in de geslachtslijst die uitloopt op Jezus. Daarmee

krijgt zij, als Moabitische vrouw en vreemdelinge, een centrale plaats.

De vreemdelinge komt in het hart van het verhaal terecht. Alsof Matteüs zegt: Pas op met wie je buiten de geschiedenis van God plaatst.

Daarom denken wij vandaag aan vluchtelingen: mensen die hun land verlaten omdat er oorlog is, geen veiligheid of geen toekomst. Net als Ruth gaan zij niet zomaar op reis. Ze laten een huis, een taal, familie en vertrouwde straten achter.

Hier komen ze in een land waar alles anders klinkt. Soms worden zij bekeken voordat zij worden gezien. We hebben daar net, in het gedicht van Jack, over gehoord. Dan is de vraag:

Is er voor hen een stukje land?

Niet alleen letterlijk, maar als plaats, toekomst, tafel en open deur. Als iemand die zegt:

Ik zie je. Je hoeft hier niet alleen te staan.

Daarom is het werk van **Stichting GAST** zo belangrijk. Een vluchteling is niet alleen iemand voor wie iets geregeld moet worden, maar een mens en een gast. Gastvrijheid werkt twee kanten op. Wie ontvangt, kan ook zelf ontvangen: een verhaal, een andere blik, een andere taal en een nieuwe manier om naar de wereld te kijken.

Zoals Naomi Ruth nodig heeft en Ruth Naomi, zo hebben wij elkaar nodig.

Niemand is alleen maar vluchteling, gastheer, gever of ontvanger. Onze rollen kunnen veranderen. Vandaag help ik; morgen heb ik misschien zelf hulp nodig. Vandaag ken ik de weg; morgen kan ik verdwalen.

Ruth leert ons: **Je land is pas werkelijk jouw land wanneer er ook plaats is voor een ander.**

Daarom kunnen wij haar woorden vandaag aanvullen:

Jouw land is mijn land.

Niet als bezit, maar als verantwoordelijkheid. Niet: *Dit is van mij*, maar: *Hoe kan ik hier ruimte maken?*

Hoeveel aren kunnen blijven liggen? Waar kan een stoel bij? Welke deur kan open? Welke naam kan ik leren uitspreken? Wie is hier nog vreemdeling?

Kom maar.

Blijf maar.

Je hoeft niet alleen.

Misschien is dat ook wat wij vandaag mogen doen: iets van onze overvloed achterlaten voor iemand die na ons komt. Een tafel kan een plaats van verzoening worden. Een vreemdeling kan een vriend worden. Een gast kan een naaste worden.

Gastvrijheid betekent niet: **Ik laat jou toe in mijn wereld.**

Maar: **Wij maken samen een nieuwe wereld.**

Een wereld waarin land geen bezit is, maar ruimte om te delen.

Waar de vraag niet luidt: *Wat kom jij hier doen?* maar: **Wat kunnen wij voor elkaar worden?**

Zoals Ruth voor Naomi werd en Boaz voor Ruth. Zoals Boaz verantwoordelijkheid nam en zo bijdroeg aan herstel en toekomst.

En misschien is dat het evangelie dat vandaag tussen de aren ligt:

Mijn land is jouw land.

Jouw toekomst raakt aan de mijne.

Jouw leven doet ertoe.

En waar jij gaat,

wil ik een stukje met je meegaan.

De hele viering is terug te luisteren via de website
www.dorenijmegen.nl Diensten - kijken - terugkijken.

Meer informatie over Stichting Gast stond in het vorige nummer van Onderweg.

Een extra bijdrage voor het diaconale project kunt u overmaken naar rekening nummer NL63 INGB 0000 0146 00 tnv Stichting samenwerkingsverband, o.v.v. Diaconaal project of St Gast.

Stof tot nadenken

Bespiegelingen van Robert:

In God geloven: een studievak of een geloven zonder vakken?

Ik zat laatst na te denken over een klassieke gedachte uit de psychologie. Sigmund Freud beweerde ooit dat religie en het geloof in God niets meer zijn dan een hardnekkige illusie. Een soort collectieve neurose om onze angst voor de dood en de harde realiteit te bezweren. Vandaag de dag hebben moderne hersenwetenschappers dat materialistische stokje overgenomen. "Wij zijn ons brein", roepen zij stellig. God en spiritualiteit zijn in die visie gereduceerd tot een chemisch proces, een handig evolutionair trucje van onze grijze cellen.

Maar eerlijk gezegd? Ik weiger te geloven dat ik louter een biologische machine ben. Het voelt voor mij als een enorme verschraving van ons mens-zijn.

Mijn eigen gezonde achterdocht werd onlangs prachtig bevestigd toen ik stuitte op het werk van de bekende psychiater Herman van Praag, opgetekend door journalist Tjerk de Reus in hun boek *God, religie en ons brein*. Van Praag is nota bene de grondlegger van de

biologische psychiatrie in Nederland; hij weet als geen ander hoe belangrijk hersenstofjes zijn. Maar juist hij trekt nu fel aan de rem. Hij waarschuwt dat de moderne wetenschap volledig doorslaat in het idee dat alles met materie te verklaren valt.

Wat mij enorm raakte in zijn visie, is dat hij religie en spiritualiteit absoluut niet ziet als een psychische zwakte of een biologisch bijproduct. Integendeel. De menselijke behoefte aan zingeving, aan verbinding met iets wat groter is dan onszelf, is volgens hem een fundamenteel, gezond en onmisbaar onderdeel van de menselijke natuur. Hij stelt zelfs dat een mens zonder religiositeit een essentiële dimensie mist.

Natuurlijk licht er een specifiek gebiedje in ons brein op als we bidden, mediteren of ontroerd raken door de kosmos. Maar die hersenactiviteit is slechts de antenne, niet de uitzending zelf. Het brein produceert de ervaring van het hogere niet, het vangt het op. Freud en de zijnen zagen religie als een vlucht uit de werkelijkheid. Dankzij de scherpe inzichten van Van Praag en De Reus zie ik het precies andersom: spiritualiteit is juist de opening náár de volledige werkelijkheid. We vallen gelukkig niet samen met onze hersenpan. We zijn wezens met een geest, verbonden met een groter geheel. En die gedachte brengt mij veel meer rust en verwondering dan de kille claims van de neurowetenschap.

Over de auteur: Robert Rijkschroeff studeerde Pedagogiek, in Nijmegen. Hij heeft een brede belangstelling voor religie, filosofie en cultuur, en verdiept zich graag in de raakvlakken tussen kunst en maatschappij. Sinds enige tijd is hij vriend van onze gemeente.

'Digidienst'

door onze vaste columniste Nelleke:

Enige tijd geleden zag ik geen kans naar de kerk te komen en ik besloot de dienst dan maar digitaal te volgen. Dus zat ik om 10.20 uur klaar bij mijn pc met het Liedboek naast mij. Op bijna bespiedende wijze kon ik kerkgangers de kerk zien binnen schuifelen en een vaak voorspelbaar plaatsje op een van de banken innemen. Bijna zou de predikant worden binnengeleid, of ik bedacht me dat ik nog geen koffie had gemaakt dus nam ik een snelle duik in de richting van de koffiemachine. Net op tijd zat ik weer achter de pc waar het kerkgebouw zelf nog steeds zichtbaar was als teken dat er binnen nog geen dienst was begonnen. Klokke 10.30 uur werd het vertrouwde interieur zichtbaar waar ik sinds ik in 1982 in Nijmegen kwam, vrijwel iedere zondag ben geweest.

Hoewel ik het moeilijk vind om in de vertrouwde omgeving van mijn woonkamer geconcentreerd te blijven, volgde ik vrij nauwgezet de woorden van de predikant, maar meezingen of de ogen sluiten bij het gebed lukte me niet. Er kon ieder moment iemand van de zorgafdeling van het instituut waar ik woon binnenkomen met het blad voor de lunch en ik schaamde me bij de gedachte dat ik zingend zou worden aangetroffen ook al waren het prachtige gedragen woorden op een onvergetelijke wijs: 'Ga met God en hij zal met u zijn,'...

De preek ging over vertrouwen en dat is een onderwerp dat me bezig houdt.

Waarbij moet ik het heft zelf in handen nemen en wanneer moet ik dat nu juist overlaten? Knap als iemand het antwoord weet. En eerst was er zowel uit het Oude als uit het Nieuwe Testament voorgelezen, en dat vind ik fijn en belangrijk.

Maar de koffie en de gezelligheid na de dienst moest ik missen en ik merkte hoe belangrijk die gemeenschappelijkheid voor me is. Met een toch wat leeg gevoel ging ik de zondag verder in maar ik prees me gelukkig dat ik zo vaak door een medegemeentelid wordt opgehaald wat me ook nog de gezelligheid van de rit van en naar de kerk oplevert. Dus dank lieve mensen waarmee ik een gemeente vorm!

BLOG

Een van de rubrieken op de website is een blog, van Janneke Chardon. Hoewel Janneke niet van veel publiciteit houdt, heeft de redactie toch toestemming gekregen om deze blog ook in Onderweg te plaatsten tbv lezers die niet zo snel de website bezoeken. Deze tekst is zeker ook de moeite waard voor mensen die nieuwsgierig zijn naar onze kerk. Misschien wilt u het wel aan iemand laten lezen.

Als remonstrants lid van de gecombineerde Doopsgezinde-Remonstrantse gemeente te Nijmegen, wilde ik graag wat meer weten over de verblijfsplaatsen en geschiedenis van de doopsgezinden in onze stad. Ruim voordat ik mijn plannen uit ging werken sprak ik erover met een doopsgezind lid van onze gemeente, mijn goede vriendin Truus. Kort daarna belde zij mij verontwaardigd op om te zeggen “dat meerdere doopsgezinden in Nijmegen lang geleden op de brandstapel omgekomen waren”. Ze was boos dat haar vredelievende geloofsgenoten zo aan hun einde waren gekomen! Ik was onder de indruk van haar verhaal en beloofde haar daar onderzoek naar te doen zonder te vragen hoe zij aan die kennis gekomen was. Truus werd ziek en na verloop van enkele maanden overleed zij.

Groot was mijn verbazing toen ik een maand na haar dood in het Nijmeegs archief aan de archivaris vroeg om informatie over de doopsgezinden in Nijmegen vanaf hun eerste aanwezigheid in de stad, toen hij zei: “Enkele maanden geleden was hier ook al een dame die mij daarnaar vroeg. Ik heb toen een krantenartikel uit 1989 voor haar opgezocht. Misschien is dat ook iets voor u?”. In “de Gelderlander” van 11 november 1989 stond een artikel met

als titel” Bedreiging voor de samenleving” met als ondertitel “Brandstapel en verbanning voor de eerste Doopsgezinden in Nijmegen”. (Ds Joh. Van der Meer , doopsgezind predikant te Nijmegen besteedde in 1982 een gedeelte van zijn scriptie voor het proponentenexamen aan dit onderwerp). Waren de doopsgezinden dan niet zo vredelievend als hun geloofsleer uit de 16e eeuw aangaf? Die kenmerkte zich door de volwassenendoop op persoonlijke geloofsbelijdenis, geweldloosheid en een sterke nadruk op individuele vrijheid van geloofsbeleving. Deze protestantse stroming kende geen strikte dogma’s of hiërarchie met een autonome lokale gemeente.

Al geruime tijd voor de reformatie, een afscheiding van de Rooms Katholieke kerk in het noord westelijk gedeelte van Europa die door Luther in 1517 in gang was gezet, was er al een actie vanuit Zwitserland met bezwaren tegen de kinderdoop. De actievoerders wilden dat gelovigen zelf moesten bepalen of zij wel of niet lid van de RK kerk wilden worden. Deze actievoerders waren direct na hun geboorte RK gedoopt en lieten zich daarna als volwassenen nogmaals dopen. Zij werden Wederdopers genoemd. Via west Duitsland kwamen deze Zwitserse en Duitse volgelingen ook in Nijmegen terecht. Tijdens hun tocht naar de Lage Landen probeerden zij de reeds bij hun geboorte gedoopten over te halen om zich nogmaals te laten dopen om uiteindelijk een nieuw Vredesrijk te stichten. Dat ging echter niet zonder slag of stoot, zo ook in Nijmegen. Daar vielen zij de burgerij lastig en voerden een waar schrikbewind onder de autochtone bewoners die nog katholiek waren, om hen te dwingen over te gaan tot de volwassenen doop en zodoende hun oorspronkelijke geloof te verloochenen. Het katholieke stadsbestuur besloot de oproerkraaiers te vervolgen en ter dood te veroordelen. Hoeveel slachtoffers er geweest zijn is niet bekend. In 1557 worden de namen genoemd van een zestal veroordeelden, drie mannen en drie vrouwen. De mannen werden gewurgd en de vrouwen werden door verdrinking gedood. Voor het verbranden van de dode lichamen werd een brandstapel gebruikt, die wegens brandgevaar buiten de stadsmuren was geplaatst. Wellicht een verwijzing van de brandstapel toen, naar het huidige stadsdeel Galgenveld waarop de

DoRekerk staat? Menno Simons, een uitgetreden RK priester uit Friesland had al in 1539 de grondslag voor de huidige vreedzame doopsgezinden gelegd.

In 1602 kwam er enige rust in Nijmegen onder de doopsgezinde gelovigen, ook wel Mennonieten genoemd en vonden zij een vaste plek in de stad. Pas in april 1639, honderd jaar nadat Menno Simons zich inzette voor het beoogde Vredesrijk van de doopsgezinden, werd dat feestelijk herdacht en was de tijd van agressieve wederdopers voorgoed voorbij.

(wordt vervolgd.....!)

Janneke C.

Meer uit de kerkenraad

Collecte:

Er zijn drie mogelijkheden om aan de zondagse collecte bij te dragen:

-Collectebonnen zijn aan te vragen via

penningmeester@doreniijmegen.nl of via Carin Hormann tel. 0412-857780. Bonnen zijn € 2,50, € 2, € 1-, of € 0,50; 10 stuks per vel.

Het bedrag maak je over aan NL63 INGB 0000 0146 00 tnv Stichting samenwerkingsverband, o.v.v. welk soort bon.

-QR code, om met een mobiele telefoon te betalen, voor wie geen contant geld bij zich heeft. N.B. Gebruik de algemene QR scanner van uw telefoon; niet iedere bank scanner reageert op de code.

-Contant geld blijft welkom.

Vacatures

Alle taakgroepen kunnen versterking gebruiken. Inlichtingen bij de contactpersoon vanuit de KR, zie onder Contact.

Ledenbijdrage: heeft u de ledenbijdrage al overgemaakt?

Om als geloofsgemeenschap te kunnen blijven bestaan hebben we uw bijdrage nodig. Wij hopen en verwachten dat u, voor zover dat in uw vermogen ligt, 1 à 2% van uw netto besteedbaar inkomen aan onze Samenwerkingsgemeente bijdraagt, om zo te zorgen voor de nodige duurzame financiële basis.

Belangstellenden vragen wij € 40,-- per jaar voor de kosten van het toezenden van post/email en ons 3 maandelijks blad "Onderweg". U helpt de penningmeester erg, als u uw leden/vrienden bijdrage wilt overmaken naar de rekening van uw "eigen" kerkgenootschap. Bijdragen voor de diaconie en activiteiten kunnen naar de St. Samenwerking worden overgemaakt.

Pastoraal bezoek

Als u een pastoraal bezoek wilt, of weet dat een ander gemeentelid daar behoefte aan heeft, kunt u contact opnemen met ds Sigrid Coenradie (06- 21893485) of Henk van der Brug (06-22748860). Zij bekijken samen of er iemand bij u op bezoek kan komen.

Vervoer naar de kerk

Voor degenen die niet zelfstandig naar de kerk kunnen komen, bestaat de mogelijkheid om te worden opgehaald en thuis gebracht. Hoe werkt het? U belt Alex van Goethem (**0620657324**) en uw verzoek wordt doorgegeven aan enkele autobestuurders. U krijgt bericht terug als iemand u kan meenemen.

CONTACT

Predikant

Ds. Sigrid Coenradie T:0621893485 E:predikant@dorenijmegen.nl

Werktijden: maandag en dinsdag, alle dagdelen.

Kerkenraad

Voorzitter: Jan H. Noordik, Blauwe Hof 7206 6602 XP Wijchen,
T:0631954658, E: voorzitter@dorenijmegen.nl

Penningmeester/Vice voorzitter: Julius Cohen, Molenveldlaan 191
6523 AL Nijmegen, T:0615647199, E: js_cohen@hetnet.nl

Secretaris: Marieke Hartgerink, Curaçaweg 12 6524 SV

Nijmegen, T: 0653188415, E: secretaris@dorenijmegen.nl

Ondersteuning bij de boekhouding: Carin Hormann Goudplevier 3,
5348 ZA Oss T: 0615135899,

E: penningmeester@dorenijmegen.nl

Vieren en Leren: Aria Merkestein Kapelstraat 22 5824 AJ
Holthees T:0640620153, E: ariamerk@gmail.com

Pastorale diensten: Henk van der Brug de Meeuwse Acker 2010
6546 DZ Nijmegen, T:0622748860, E: h.vd.brug@planet.nl

Lid: Alex van Goethem Visserstraat 14, 6579 AD

Kekerdome, T:0620657324 E: goethemaam@gmail.com

Lid: Ingrid Verhey v.d Duyn v. Maasdamstraat 48, 5344 HS
Oss, T:0610645315, E: ikverhey@yahoo.com

Kerk en gebouw

Prof. Regoutstraat 23, 6524 RZ Nijmegen

T: 024-3220451 E: info@dorenijmegen.nl

Verhuur kerkgebouw: Dhr. N. Bibo T: 06-43664766

E: agendakerkdorenijmegen@gmail.com

Website:

www.dorenijmegen.nl

Stichting Exploitatie Kerkgebouw

Contactadres: Mw. E. Hoogenhout, E: ellen@hoogenhout.nl

Ledenadministratie:

E: [lede@](mailto:lede@nadenadministratie@dorenijmegen.nl)

nadenadministratie@dorenijmegen.nl

Redactie Onderweg:

Mw. M. Hartgerink E: onderweg@dorenijmegen.nl

Rekening nummers:

NL94 INGB 0000 8915 04 t.n.v. Doopsgezinde Gemeente

NL82 INGB 0000 8257 60 t.n.v. Remonstrantse Gemeente Nijmegen

NL63 INGB 0000 0146 00 t.n.v. St. Samenwerkingsverband Do-Re Nijmegen (o.a. voor diaconie en activiteiten).

ONDERWEG. 52^e jaargang nr.4

Van de redactie:

Dit is het najaars nummer van ons gemeenteblad Onderweg. Tweeëndertig pagina's met informatie en inspiratie, hopelijk heeft u het met interesse en plezier gelezen.

Dank weer voor alle bijdragen.

Voor de kافت heb ik warm geel gekozen, de kleur van late zonnestrallen, mais, bessen en herfstblaadjes.

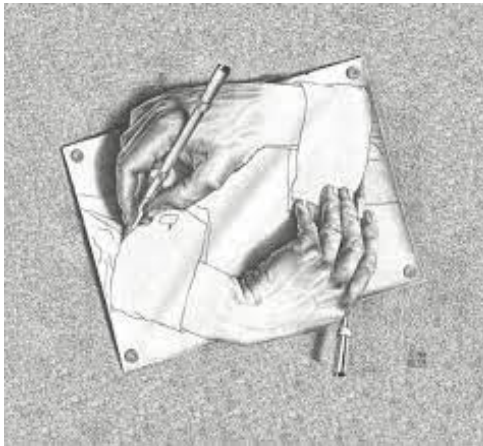
Zoals in het vorige redactioneel al aangekondigd, zal de frequentie van verschijnen van Onderweg in het vervolg 4 x per jaar zijn. Dit, omdat er vaak actuele zaken zijn, die niet tot het volgende nummer kunnen wachten, en per nieuwsbrief verstuurd worden. Het plan is om iedere maand iets te laten horen, 8 x per jaar met een nieuwsbrief, met wat meer feitelijke informatie, en 4 x per jaar Onderweg. Hierin hebben we alle ruimte voor aankondigingen en verslagen van activiteiten (in woord en beeld, beide altijd welkom!), en teksten om over na te denken.

In dit nummer hebben meerdere kerkenraadsleden iets verteld over hun ervaringen tijdens het eerste jaar in deze KR. Neem de oproep ter harte om deKR leden aan te spreken en te vertellen wat er leeft in onze gemeente. Daar kunnen we het met elkaar alleen maar nog beter door gaan doen!

U weet toch, dat u Onderweg ook digitaal kunt ontvangen? Voordelen daarvan zijn kleurenfoto's, één a twee weken eerdere bezorging, en kostenbesparing voor onze gemeente. Het is zelfs mogelijk zowel een papieren als een digitale versie te ontvangen. Met een berichtje naar de redactie of de secretaris kunt u dit snel regelen.

Marieke Hartgerink marmarie@planet.nl
Redactie Onderweg

Kopij voor het volgende nummer graag in Word aanleveren uiterlijk zondag 29 november 2026 via onderweg@dorenijmegen.nl

Bij het gedicht op de achterkaft:

Tijdens de Poëzie middag op 31 augustus lazen we gedichten over de nazomer, ofwel 'Indian summer'. Dit gedicht van Judith Herzberg riep heel verschillende gevoelens op. Ik ben benieuwd wat het bij u oproept...!

Er is nog zomer

*Er is nog zomer en genoeg
wat zou het loodzwaar
tillen zijn wat een gezwoeg
als iedereen niet iedereen
ter wille was als iedereen
niet iedereen op handen droeg.*

Judith Herzberg

Doopsgezinde-Remonstrantse Gemeente Nijmegen e.o.
Professor Regoutstraat 23, 6524 RZ Nijmegen
Tel. 024-3220451. www.dorenijmegen.nl